

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 10.4.2013
COM(2013) 179 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

Втори доклад относно изпълнението на Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Втори доклад относно изпълнението на Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Вътрешната сигурност в съвременния контекст

Целта на Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС е да се даде възможност на Европа да отговори на съществуващите предизвикателства и възникващите заплахи чрез използването на общ подход, в който участват представители на ЕС и на национално и местно равнище.

Стратегията се гради върху общи ценности като зачитането на основните права и върховенството на закона, солидарността и взаимната подкрепа. Комисията ще продължи да работи за безусловното съблюдаване на тези ценности, по-специално на Хартата на основните права на ЕС.

Една от най-сериозните заплахи за вътрешната ни сигурност е организираната престъпност и пагубното ѝ отражение върху икономиката на ЕС, което включва и нарушения на вътрешния пазар.

Например според Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН) постъпленията от престъпна дейност за 2009 г. вероятно възлизат на 3,6 % от световния БВП или на около 2,1 трилиона американски долара. Корупцията, измамите и контрабандата на стоки поражда огромни загуби за държавите — членки на ЕС, във време, когато стабилните приходи и данъчна основа са от основно значение за решаване на проблемите с бюджетния дефицит.

Преследването на парите от престъпна дейност и изземването на постъпленията от такава дейност продължават да бъдат основна цел на стратегията на ЕС за разбиване на организираните престъпни мрежи.

Комисията представи вече инициативи и инструменти за постигането на тази цел, сред които Директивата за замразяване и конфискация на облиги от престъпна дейност в Европейския съюз, Четвъртата директива срещу изпирането на пари и Директивата относно защитата на финансовите интереси на ЕС.

Административният подход, който предоставя възможности за установяването на престъпно навлизане в икономиката и предприемането на ответни действия, също може да спомогне за коригиране на дисбаланса, причинен включително от организираната престъпност, и за създаване на условия за успешно развитие на вътрешния пазар. Задачата на създадения наскоро Европейски център за борба с киберпрестъпността към Европол е да засили способността на Европа да защитава своите граждани, предприятия и администрации и техните инфраструктури от кибернетични атаки, които могат да причинят огромни икономически загуби.

Стратегията за вътрешна сигурност е изготвена въз основа на пет стратегически цели: разбиване на международните престъпни мрежи, предотвратяване на тероризма, повишаване на нивото на сигурност в киберпространството, укрепване на сигурността по границите и подобряване на устойчивостта спрямо кризи и бедствия. В доклада за изпълнението на Стратегията за вътрешна сигурност от 2011 г. борбата с организираната престъпност и борбата с киберпрестъпността бяха посочени като двете

основни предизвикателства за следващата година. Оттогава бяха предприети множество действия наред с дейностите по останалите цели на стратегията.

2. СТРАТЕГИЯТА ЗА ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ ПРЕЗ МИНАЛАТА ГОДИНА

2.1. Стратегическа цел 1: Разбиване на международните престъпни мрежи

Смята се, че дейностите на организирани престъпни мрежи са по-сложни и по-разнообразни и имат по-силно изразен международен обхват, отколкото когато и да било преди. Например улесняваната от интернет организирана престъпност ще продължи да нараства заедно с все по-активното използване на широколентовия интернет и на мобилните устройства.

Цикълът на политики на ЕС за борба с тежката и организираната престъпност помага за координиране на оперативното сътрудничество във връзка с престъпления, които засягат целия ЕС. Държавите членки предприемат съвместни действия за борба с приоритетни трансгранични престъпления с подкрепата на агенциите и институциите на ЕС. За идентифициране на приоритетните престъпления се използват оценките на заплахите, които Европол изготвя въз основа на информация от държавите членки (СОСТА). Понастоящем се изпълнява кратък цикъл на политиките, който обхваща периода 2011—2013 г. и представлява подготвителен етап за пълния цикъл на политиките за периода 2013—2017 г.

В началото на 2013 г. Комисията прие предложения за **Четвърта директива срещу изпирането на пари**¹ и за **регламент относно паричните преводи**². По-късно през 2013 г. предложението за Регламент относно паричните преводи ще бъде допълнено от предложение за **директива относно инкриминирането на изпирането на пари**. Целта на този пакет ще бъде предприемането на ответни действия във връзка с новите рискове и заплахи, по-конкретно чрез установяването на по-голяма прозрачност на правните субекти. От своя страна, Службата за външна дейност предприема действия за борба с изпирането на пари извън ЕС, като работи в сътрудничество с регионални платформи в Африка и Латинска Америка.

В началото на 2013 г. бе прието също така предложение за **директива относно подправянето на парични знаци**³. В предложението се предвиждат по-специално нови наказателни санкции. Друг важен елемент е задължението държавите членки да придадат по-голяма ефективност на наличните средства за разследването на случаи на подправяне на парични знаци подобно на средствата, използвани в борбата с организираната престъпност или други тежки престъпления.

Предложенията за **директива за борба с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред**⁴ и за **директива относно наказателните санкции за злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара**⁵ са допълнителни инструменти на наказателното право, чрез които се предприемат ответни действия по чувствителни теми от основно значение, отнасящи се съответно до търговията на вътрешния пазар и финансовите пазари.

Комисията продължава да насърчава нова **стратегическа инициатива на ЕС за борба с корупцията**. За осъществяването на инициативата се използва двустранен подход:

¹ COM(2013) 45/3.

² COM(2013) 44/2.

³ COM(2013) 42 final.

⁴ COM(2012) 363 final.

⁵ COM(2011) 654 окончателен.

изготвя се доклад на ЕС за борбата с корупцията, в който редовно се прави оценка на усилията на държавите членки в борбата с корупцията, и се обръща по-голямо внимание на въпроса за корупцията при осъществяването на вътрешната и външната политика на ЕС. Създадени бяха група от 17 експерти в сферата на борбата с корупцията и мрежа от местни звена за научни изследвания във всички държави членки, за да изготвят първия доклад на ЕС за борбата с корупцията, който ще бъде представен през 2013 г.

През 2012 г. Трансперънси интернешънъл завърши европейския проект за национални системи за почтеност, който бе съфинансиран от Комисията и обхвана 23 държави — членки на ЕС, Норвегия и Швейцария. Във всяка държава бяха анализирани общо 13 институции и сектора, на които бяха дадени точки в зависимост от способността им да се справят с корупцията. Трансперънси интернешънъл публикува оценка за всяка една държава и доклад, съдържащ сравнителен анализ. Препоръките и заключенията от оценките по проекта са сред източниците, използвани в работата по доклада на ЕС за борба с корупцията.

Конфискацията на имущество, придобито от престъпна дейност, може да бъде ефективен инструмент за борба с престъпността, тъй като тя засяга финансовия стимул на извършителите на престъпления, защитава икономиката от проникване на престъпни елементи и корупция и допринася за възстановяването на социалната справедливост. Комисията прие предложение за **директива за замразяване и конфискация на облиги от престъпна дейност в ЕС**⁶ с цел да улесни замразяването и конфискацията на печалбите от тежки и организирани престъпления в Европейския съюз чрез въвеждането на общи минимални правила и по този начин да защити законната икономика.

Усилията на равнище ЕС са придружени от инициативи на държавите членки, като създаването на нови служби и звена за възстановяване на активи в Австрия, Румъния и Естония. Освен това Европол оказва подкрепа на държавите членки посредством своята Служба за активи, придобити от престъпна дейност. Някои държави членки създадоха също така механизми за повторно използване на конфискуваното имущество за обществени и социални цели.

В рамките на испанския проект за център за възстановяването на активи и провеждането на обучения, който се съфинансира от Комисията, бе изготвена Бяла книга относно службите за възстановяване на активи, в която подробно се описват дейностите на всяка служба. Проектът включваше също така международно обучение за възстановяването на активи и провеждането на финансови разследвания, което бе един от първите паневропейски курсове, предложени на работещите в сферата на възстановяването на активи.

Европейският съюз сключи нови споразумения със Съединените щати и Австралия относно използването и предаването на **резервационни данни на пътниците (PNR данни)**⁷. Предстои приключване на преговорите с Канада. Тези споразумения дават възможност на партньорите ни да анализират данните с цел предотвратяване, разкриване и разследване на тежки международни престъпления, включително терористични нападения. PNR данните позволяват да се идентифицират лица, които представляват опасност за сигурността, но досега не са били познати на

⁶ COM(2012) 85 final.

⁷ ОВ L 186, 14.7.2012 г., стр. 4 (Австралия) и ОВ L 215, 11.8.2012 г., стр. 5 (Съединените щати).

правоприлагащите органи, с което се допринася за по-бързото и ефективно разбиване на престъпните мрежи.

Приетата през юни 2012 г. **Стратегия на ЕС за изкореняването на трафика на хора за периода 2012—2016 г.** е съсредоточена върху по-активното съдебно преследване на трафикантите на хора, оказването на помощ и защита за жертвите на трафика и предотвратяването на трафика на хора. Чрез нея се разширява и допълва директивата, приета през 2011 г.⁸ Координаторът на ЕС за борба с трафика носи главната отговорност за изпълнението на стратегията, като целта е да има по-добра координация и по-голяма съгласуваност между заинтересованите лица. **Оперативният план за действие срещу трафика на хора**, чието изпълнение се ръководи съвместно от Обединеното кралство и Нидерландия, е сред осемте приоритетни области в цикъла на политики на ЕС за борба с тежката и организираната престъпност. За засилване на акцента и внасяне на по-голяма съгласуваност във външното измерение на работата на ЕС в сферата на трафика на хора държавите членки изготвиха списък на приоритетни държави, които не са членки на ЕС, в тясно сътрудничество с Комисията, Европейската служба за външна дейност и агенциите на ЕС.

Трансграничният обмен на информация в рамките на ЕС е от основно значение в борбата с тежката и международната престъпност. Съществува обаче потенциал за подобрене. В съобщението си относно **Европейския модел за обмен на информация (EIXM)** Комисията дава насоки за по-доброто използване на съществуващите инструменти на ЕС, за по-редовното използване на Европол за обмен на информация и за създаването на единни национални звена за контакт, които да обединят основните канали за обмен на информация⁹.

Акцентът в новата **Стратегия на ЕС по отношение на наркотиците за периода 2013—2020 г.** е поставен, наред с другото, върху динамиката на пазарите на незаконни наркотици, включително промяната на маршрутите за трафик на наркотици, трансграничната организирана престъпност и използването на новите комуникационни технологии като средство за по-лесното разпространение на незаконни наркотици и нови психоактивни вещества. Стратегията съдържа редица цели, сред които са способстване за измеримо намаляване на търсенето на наркотици, на зависимостта от наркотици и на здравните и социалните рискове и вреди, произтичащи от наркотиците, способстване за разбиване на пазара на незаконни наркотици и за измеримо намаляване на достъпността на незаконните наркотици и насърчаване на координирането чрез активни послания и анализиране на промените и предизвикателствата в областта на наркотиците в ЕС и на международно равнище.

Разпространеният през януари 2013 г. **доклад за пазарите на наркотици в ЕС** представлява важна крачка към установяването на координация за борба с организираната престъпност и незаконния трафик на наркотици между агенциите в сферата на вътрешните работи. Докладът е изготвен съвместно от Европейския център за мониторинг на наркотиците и наркоманиите и Европол и в него се очертават няколко нови тенденции, включително мобилното производство на амфетамини и екстази и мащабното навлизане на нови психоактивни вещества, които агресивно се предлагат на младите хора по интернет. Паневропейското сътрудничество и ясното разбиране на промените на пазара на наркотици са от основно значение за ефективното правоприлагане в тази бързопроменяща се сфера.

⁸ Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него.

⁹ COM(2012) 735 final.

Европол играе важна роля за улесняване на трансграничния обмен на информация в ЕС, като предлага системи за обмен и съхранение на информацията, редица услуги, свързани с оперативната подкрепа, и продукти за изготвяне на анализи. До края на третото тримесечие на 2012 г. Европол е улеснила обмена на над 200 000 оперативни съобщения и са били започнати разследвания по почти 12 000 случая. Европол подкрепи мащабни операции в държавите членки, чийто брой нараства все повече¹⁰, като предостави услуги за оперативна подкрепа и изготви повече от 600 доклада с оперативни анализи. Предоставянето на информация от държавите членки за аналитичните работни досиета е нараснало с 40 % в резултат на изпълнението на приоритетите, договорени в контекста на цикъла на политики на ЕС, и с 60 % в сферата на трафика на хора.

Обучението на равнище ЕС, осъществявано от **Европейския полицейски колеж**, също допринася за трансграничното сътрудничество и обмена на информация. През 2012 г. колежът е изнесъл обучения пред почти 6 000 души в над 100 различни области по разнообразни теми, вариращи от финансови престъпления и трафик на наркотици до съвместни екипи за разследване, трафик на хора и киберпрестъпност.

Евроюст продължава да бъде важен участник в съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси. Борбата с тежката и организираната престъпност е била и продължава да бъде приоритет в работата на Евроюст. Организираните престъпни групи се зараждат не само като самостоятелен елемент, но и като характеристика, която засяга множество области и утежнява други престъпления. През 2012 г. в Евроюст са регистрирани 231 случая, свързани с организираната престъпност, в сравнение със 197 през 2011 г.

Друг ефективен инструмент за преследване на извършителите на престъпления са **съвместните екипи за разследване**. Предоставянето от Евроюст финансиране улеснява сформиранието на такива екипи в зависимост от оперативните потребности и за кратко време. До февруари 2013 г., в рамките на Втория проект за финансиране на съвместните екипи за разследване, Евроюст е оказало подкрепа на 87 екипа, след като е получило 252 заявления за финансиране. По-голямата част от съвместните екипи за разследване се съсредоточават основно върху наркотиците и трафика на хора, но работата им се отнася и до изпирането на пари, измамите, корупцията и организираните кражби.

Съвместният екип за разследване по случая Токио бе сформиран между Белгия, Франция и Обединеното кралство с цел да се разследва мрежа от куриери, наемани от организирана престъпна група в Белгия и Франция за международен трафик на наркотици от Бразилия и някои централноафрикански държави до Япония през Лондон. Организирана бе съвместна операция, при която бяха задържани няколко лица в Белгия и Обединеното кралство. Впоследствие две лица бяха осъдени съответно на осем години лишаване от свобода и глоба от 3 780 EUR и на шест години и половина лишаване от свобода и глоба от 30 000 EUR.

Предстоящи дейности през 2013 г.

Комисията:

- **ще публикува първия доклад на ЕС за борбата с корупцията, който ще съдържа препоръки за държавите членки;**

¹⁰ Нарастване с 43 % в сравнение с 2011 г.

- ще направи предложение за директива относно наказателните санкции за изпиране на пари;
- ще предложи реформа на Евроюст;
- ще изготви политическа инициатива за борба с незаконния трафик на оръжия с цел опазване на вътрешната сигурност на ЕС;
- ще предложи два законодателни акта за изменение на Решение 2005/387/ПВР на Съвета от 10 май 2005 г. относно обмена на информация, оценката на риска и контрола върху новите психоактивни вещества и на Рамково решение 2004/757/ПВР на Съвета от 25 октомври 2004 г. за установяване на минималните разпоредби относно съставните елементи на наказуемите деяния и прилаганите наказания в областта на трафика на наркотици;
- ще представи регламент за създаването на Европейска прокуратура с цел по-добра защита на бюджета на Европейския съюз и увеличаване на наказателните преследвания в тази сфера;
- ще приеме съобщение относно всеобхватна стратегия за борба с контрабандата на цигари.

Държавите членки се насърчават:

- да постигнат бърз напредък в преговорите относно предложението за реформа на Европол и Европейския полицейски колеж и да акцентират повече върху обучението на служителите на правоприлагащите органи, като целта е да се засили трансграничното сътрудничество;
- да приключат дискусиите с Европейския парламент относно Директивата за замразяване и конфискация на облиги от престъпна дейност в ЕС и Директивата за използване на PNR данните за целите на правоприлагането;
- да продължат по-нататъшното развиване на ресурсите и правомощията на своите служби за възстановяване на активи;
- да предприемат действия във връзка с препоръките в Съобщението относно Европейския модел за обмен на информация (EIXM);
- да предприемат действия, както е посочено в стратегиите на ЕС, за да се справят с трафика на хора и наркотици;
- да предприемат действия във връзка с препоръките, които ще съдържа предстоящият първи доклад на ЕС за борбата с корупцията за 2013 г.;
- да изпълнят оперативните планове за действие в рамките на цикъла на политиките относно трафика на хора, мобилните организирани престъпни групи, контрабандата на стоки в контейнери, синтетичните наркотици, маршрутите за пренасяне на наркотици от Западна Африка и престъпността от Западните Балкани.

2.2. Стратегическа цел 2: предотвратяване на тероризма и мерки срещу радикализацията и набирането на терористи

Според Европол въпреки че общият брой на терористичните атаки в държавите — членки на ЕС, е намалял през последните години, терористичната заплаха понастоящем е доста разнообразна по своя характер (тероризъм, вдъхновен от Ал Кайда, от десни или леви политически идеи, от анархизъм или сепаратизъм или свързан с конкретна тема) и е възможно планирането на терористични нападения от отделни лица и малки, самостоятелни групировки да се увеличи. Освен това геополитическите събития в Близкия изток и в региона на Сахел и на Африканския рог ще се отразят на сигурността в Европа. По-специално, радикализираните граждани на ЕС, които пътуват до райони на конфликти и участват в тях като чуждестранни бойци, след което се връщат в Европа с натрупан опит в условията на конфликт, ще продължават да представляват заплаха за ЕС.

Борбата с тероризма продължи да бъде приоритет за Европейския съюз през година, когато нападенията в Тулуза и Бургас изтъкнаха по трагичен начин, че терористичната заплаха е реална.

След атаката в Бургас **Европол** оказа оперативна подкрепа на българските власти, която бе високо оценена. Освен това Европейската мрежа на правоприлагащите служби на летищата (AirPol), в която членуват полицейските органи, отговарящи за сигурността на летищата и районите около тях, издаде в срок от 24 часа насоки за нови мерки и процедури за сигурност, за да се предотвратят подобни нападения.

Мрежата AirPol, чийто мандат произтича от решение на Съвета, прието вследствие на нападенията над товари в Йемен през 2010 г., съдейства за обмена на добри практики и изграждането на капацитет въз основа на финансираната от Комисията програма за предотвратяване на престъпността (ISEC).

Тероризмът продължава да бъде сред приоритетите на оперативната дейност на **Евроюст**¹¹. Освен това, през 2012 г. Евроюст доразви концепцията и съдържанието на своя „Наблюдател на присъди за тероризъм“, който представя преглед на свързаните с тероризма промени в съдебната система на държавите членки, както и правен анализ на избрани случаи.

През декември 2012 г. Евроюст и Европол организираха съвместно работен семинар, в който участваха специалисти по борбата с тероризма от Индия и ЕС. Целта на семинара бе да се насърчи съдебното сътрудничество посредством определянето на общи интереси и обсъждането на стандарти.

Европейската политика за борба с тероризма се основава на превенцията. **Мрежата на ЕС за осведоменост по въпросите на радикализацията** бе създадена с цел да се установи контакт между лицата, които предприемат ответни действия на място срещу радикализацията и агресивния екстремизъм в цяла Европа (професионалисти, чиято работа е непосредствено свързана с тези въпроси, експерти в областта, социални работници, представители на академичната общност, неправителствени организации и т.н.). Със своите осем тематични групи мрежата предлага уникална възможност за обмяна на опит и резултати. Резултатите от досегашната ѝ работа бяха докладвани на лицата, изготвящи политиката в тази сфера, и обсъдени на конференция на високо равнище в края на януари 2013 г.

¹¹ През 2012 г. в Евроюст са регистрирани общо 32 случая, свързани с тероризъм, включително такива, които се отнасят до финансирането на тероризма.

Препоръките на мрежата, по-специално тези на работната група за чуждестранните бойци, ще представляват също така принос към усилията на ЕС за по-силно **взаимодействие между политиките за вътрешната и външната сигурност.**

Чрез програмата ISEC се подпомагат проекти за борба с радикализацията и агресивния екстремизъм, по-специално чрез по-добро обучение и осведоменост на работещите в тази сфера, оттеглянето от терористична дейност и дерадикализацията, повишаването на капацитета за ответни действия на гражданите и гражданското общество, разпространяването на свидетелски разкази на пострадали от терористични нападения и пресичането на терористичната пропаганда. Такива проекти се изпълняват от участващи организации от различни държави, сред които Белгия, Дания, Германия и Обединеното кралство.

Друг пример за усилия за предотвратяване на тероризма е най-съвременната система на световно ниво, която ЕС създаде чрез **Регламента относно използването и предлагането на пазара на прекурсори за взривни вещества**¹², за да предотврати достъпа до такива прекурсори, които могат да бъдат използвани от терористите.

Понастоящем Комисията, в сътрудничество с държавите членки, работи по нови предложения относно **сигурността на химичните, биологичните, радиологичните, радиоактивните и взривните вещества (ХБРРВВ)** на равнище ЕС. Акцентът е поставен върху най-целесъобразните действия, които да бъдат извършени през следващите години, и върху установяването на взаимодействие с дейностите в сферата на ХБРРВВ, включително за тяхното разкриване, като за основа са използвани два доклада за напредъка, публикувани през 2012 г.

Комисията започна преразглеждане на **Директивата за защита на критични инфраструктури**¹³, за да бъде предложен нов подход през първата половина на 2013 г. Целта е да се гарантира, че жизненоважни за обществото услуги ще продължат да функционират. Унищожаването или повредата на критични инфраструктури може да имат тежки последици за обществото.

В рамките на проекта „Посейдон“, съфинансиран от Програмата за защита на критични инфраструктури, бяха идентифицирани заплахите и уязвимите места в критичните инфраструктури и механизмите за вземане на решения, като целта бе да се повиши сигурността на трансграничния трафик на пътници в района на Балтийско море. Резултатите са представени в пилотното проучване „Предотвратяване на тероризма в морските райони — анализ на проекта „Посейдон“ и засягат например стратегиите за борба с тероризма в сферата на фериботния трафик.

Заради взаимосвързаността на различните видове транспорт е необходимо да има твърда стратегия за борба с тероризма, за да се запази стабилността на търговията и доверието в сигурността и безопасността на транспортната мрежа. През 2012 г. Комисията публикува документ относно **сигурността на транспорта**¹⁴, в който бяха изтъкнати редица области от основно значение за ефективното намаляване на заплахата от терористични нападения. Наред с другото, в документа се предлага да бъде създадена обща рамка за сигурност за транспортните оператори, която да съдържа програми за сигурност, обучения и упражнения за повишаване на осведомеността за сигурността, действия при непредвидени ситуации и планиране на възстановяването.

¹² 2010/0246 (COD).

¹³ Директива 2008/114/ЕО относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури и оценката на необходимостта от подобряване на тяхната защита.

¹⁴ SWD(2012) 143 final.

Що се отнася до сигурността на въздушния транспорт, развитията в тази област са продиктувани от заплахите и **технологиите за разкриване** трябва да следват непрестанната изобретателност, проявявана от терористичните групи. Създаването на хармонизирана система на ЕС за сертифициране на оборудването за проверка по летищата е на път да приключи и в момента тече международно координиране за оптимизиране на научната дейност. Комисията и държавите членки активно подкрепят изпитванията на иновативни технологии за по-добро идентифициране на различните заплахи (например при товарите, багажите и пътниците).

Освен извършването на няколко научни дейности по изпитванията на иновативни технологии Комисията, съвместно с държавите членки, стартира дейности за идентифициране по собствена инициатива, придружени от **оперативни изпитвания**, по време на Европейското първенство по футбол през 2012 г. и в областта на масовия транзит и сигурността на обществените сгради, за да бъдат разработени най-ефективните модели за сигурност.

Например Комисията работи в момента по изпълнението на ITRAP (Програма за оценка на радиацията от незаконен трафик на радиоактивни материали), чиято цел е да се извърши независима оценка как наличното на пазара оборудване за засичане на радиация функционира за засичането и идентифицирането на ядрени и радиоактивни материали.

Обученията са от основно значение за ефективното използване на системите за сигурност. Пример за конкретно действие в тази област, подпомагано от Комисията, е създаването на Европейския център за обучение по сигурност (EUSECTRA) с цел разработването на програма за обучение по сигурност, предназначена за правоприлагащите органи.

Чрез мрежата на ЕС ATLAS, в която участват силите за реагиране срещу тероризма и която бе създадена и се финансира от Комисията посредством програмата ISEC от 2008 г. насам, се подобрява сътрудничеството между специалните сили за реагиране в ЕС и се подпомага функционирането на това сътрудничество в кризисни ситуации (например терористично нападение или вземане на заложници), когато държава членка се нуждае от помощ. Тя създава също така общи платформи за обучение, обмен на оборудване и установяване на тясно сътрудничество в граничните райони на държавите членки.

Предстоящи дейности през 2013 г.

Комисията:

- **ще осъвремени подхода на ЕС за борба с агресивния екстремизъм, като създаде европейски „инструментариум“, използвайки най-добрите практики в държавите членки;**
- **ще предложи действия във връзка с ХБРРВВ;**
- **ще разработи инструменти за увеличаване на разкриването на терористични заплахи във всички области, включително стандарти за сигурността на въздушния транспорт;**
- **ще предложи нов подход към защитата на европейските критични инфраструктури.**

Държавите членки се насърчават:

- да увеличат усилията си за предотвратяване на агресивния екстремизъм и борба с него;
- да изпълнят Плана за действие относно сигурността на въздушния превоз на товари;
- да създадат необходимите административни структури за прилагане на Регламента относно прекурсорите за взривни вещества.

2.3. Стратегическа цел 3: повишаване на нивото на сигурност за гражданите и предприятията онлайн

Все повече се разпространяват различни дейности, свързани с интернет измамите, включително извършването на незаконни трансакции по интернет, използването на „мулета“ за изпирането на пари, както и използването на фалшиви уебсайтове. През последните две години се увеличи броят на хакерските атаки и на незаконните дейности в интернет пространството.

Борбата с киберпрестъпленията е насочена не само към намаляване на престъпността онлайн, но и към създаване на сигурно киберпространство, в което икономическата и социалната дейност могат да процъфтяват. Тази цел продължава да бъде приоритет за Комисията и държавите членки и по нея се работи и посредством Програмата в областта на цифровите технологии за Европа. Важно е да се обединят ресурсите на равнище ЕС с цел по-добро предотвратяване и създаване на капацитет за по-решителни ответни действия. Предприети са значителни мерки както на стратегическо, така и на оперативно равнище.

Приетата през февруари 2013 г. **Стратегия за киберсигурност за Европейския съюз**¹⁵ съдържа всеобхватна визия и представя действията, които е необходимо да се предприемат, въз основа на силна защита на правата на гражданите и насърчаване на тяхното зачитане, за да може ЕС да стане най-безопасната онлайн среда в света. Целите на стратегията са по-голяма устойчивост и сигурност на мрежата и информацията в нея, чувствително намаляване на киберпрестъпността, разработване на политика на ЕС за киберзащита, насърчаване на промишлените и технологичните ресурси, необходими за киберсигурността, поощряване на научните изследвания и развойната дейност и укрепване на международната политика на ЕС в областта на киберпространството.

В стратегията се изтъква необходимостта за по-активно сътрудничество и обмен на информация между заинтересованите органи, за да се извършва ранно разкриване и да се предприемат по-координирани ответни действия. Целите на стратегията се допълват взаимно. Например постигането на целта за устойчивост и сигурност на мрежата и информацията в нея предполага действия за укрепване на публично-частните партньорства и за създаване на национални екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти. Това, от своя страна, ще допринесе за борбата с киберпрестъпността

Тези цели бяха изтъкнати в придружаващо стратегията предложение за **директива относно сигурността на мрежите и информацията**¹⁶. Основната цел на предложението е да се осигури безпроблемното функциониране на вътрешния пазар. Предложението е насочено към повишаване на подготвеността на национално равнище, укрепване на сътрудничеството на равнище ЕС и гарантиране, че операторите на

¹⁵ JOIN(2013) 1 final.

¹⁶ COM(2013) 48 final.

основни услуги и инфраструктури извършват целесъобразно управление на риска и в случай на тежки инциденти уведомяват компетентните национални органи.

Важна стъпка в борбата с киберпрестъпността бе създаването на **Европейския център за борба с киберпрестъпността към Европол** в началото на 2013 г. Центърът, в тясно сътрудничество с Евроюст, ще увеличи капацитета на ЕС за ответни действия срещу нарастващата и комплексна заплаха от киберпрестъпността и ще се превърне в основна точка за контакт по въпросите, свързани с киберпрестъпността. Той ще осигури капацитет за по-добра оперативна подкрепа на равнище ЕС за трансграничната киберпрестъпност, ще изготвя специализирани стратегически оценки и оценки на риска и ще осъществява по-целенасочени обучения и научна и развойна дейност, в резултат на които ще бъдат разработени специални инструменти за борба с киберпрестъпността. Центърът ще установи също така сътрудничество с всички заинтересовани лица, включително с такива, които не работят за правоприлагащите органи. Като се имат предвид присъщият трансграничен характер на явлението и необходимостта от международно сътрудничество, Европейският център за борба с киберпрестъпността ще може да установи връзки между правоприлагащите органи на ЕС и международни организации като Интерпол и да използва усилията, полагани и от други заинтересовани групи, като сектора на информационните и комуникационните технологии и Интернет корпорацията за присвоени имена и адреси (ICANN).

Центърът ще може да изразява притеснения и да прави чрез Комисията предложения по въпроси, свързани с електронното управление. Освен това той ще поддържа връзка с Европейската агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA), която събира данни и изготвя анализи за сигурността на мрежите и информацията и оказва подкрепа на държавите членки за изготвянето на хармонизирани подходи при уведомяването за нарушения, за сформирането на национални екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти и за повишаването на информираността на крайните потребители. В предвидения нов мандат на ENISA ще се гарантира предоставянето на подкрепа за държавите членки и Комисията и през идните години.

Друг пример за стартирани през 2012 г. стратегически инициативи е инициативата на ЕС и САЩ за създаване на **Глобален алианс срещу сексуалното посегателство над деца в интернет**. Алиансът, в чието създаване участваха 48 държави от цял свят, ще допринесе за засилване на глобалното сътрудничество в борбата с детската порнография в интернет. Чрез обединяването на държавите около общи цели се очаква да бъдат идентифицирани и спасени по-голям брой деца, които са жертва на сексуално посегателство, съдебното преследване на извършителите и предотвратяването на престъпленията да бъдат по-ефективни и да намалее предлагането на съдържание със сексуално посегателство над деца в интернет. Европейската стратегия за по-добър интернет за децата¹⁷ съдържа още по-строги превантивни мерки, като предлага действия за безопасност на децата, основаващи се на оправомощаване и защита, насърчавайки по този начин децата да използват интернет по отговорен начин.

С предложението за **директива относно атаките срещу информационните системи**¹⁸, по което в момента се водят дискусии между Европейския парламент и Съвета, се цели сближаване на наказателното законодателство в държавите членки в сферата на киберпрестъпността и се въвеждат определения за незаконен достъп до информационни системи, за незаконна намеса в системи и данни и за незаконно прихващане, както и наказания за тях. Освен това в предложението са предвидени

¹⁷ COM(2012) 196.

¹⁸ COM(2010) 517 окончателен.

наказания за производството, продажбата, доставянето за употреба, вносът и разпространението на средства, използвани за извършването на тези престъпления. Само шест държави — членки на ЕС, все още не са ратифицирали Конвенцията от Будапеща за престъпления в кибернетичното пространство.

Освен това киберпрестъпността е сред осемте области на оперативното сътрудничество в рамките на **цикъла на политики на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност**. Конкретните действия, които държавите членки трябва да осъществят под егидата на Румъния, включват създаването на национални системи във всяка държава членка за уведомяване за нарушения на сигурността на данните/инциденти в кибернетичното пространство/киберпрестъпления срещу правни субекти и граждани, въвеждането на по-активно интернет управление, така че потребителите в кибернетичното пространство да могат да бъдат идентифицирани от органите на държавите членки за целите на основателно правоприлагане, и ограничаването на средствата (ботнет), които улесняват мащабните кибератаки.

Програмата ISEC предвижда съфинансиране, за да се помогне на държавите членки да изградят капацитет за борба с киберпрестъпността и за да се насърчат трансграничното сътрудничество и сътрудничеството между публичния и частния сектор. Неотдавна успешно бяха изпълнени проекти за създаването на мрежа от национални центрове за насърчаване на инициативи за сътрудничество между научните и академичните среди и професионалистите в сферата на правоприлагането, вследствие на което понастоящем има конкретни средства за разбирането, разкриването и борбата с киберпрестъпленията. В момента има осем такива центъра, които получават финансиране от Комисията. Досега Комисията е осигурила почти 5 млн. евро за изграждането на капацитет за обучения и научна дейност в сферата на киберпрестъпността в държавите членки.

Предстоящи дейности през 2013 г.

Комисията:

- ще направи така, че Европейският център за борба с киберпрестъпността към Европол да предприеме важни стъпки, благодарение на които да стане напълно оперативен;
- ще приложи Стратегията за киберсигурност за Европейския съюз;
- ще подкрепи приемането на предложената директива за определянето на мерки за осигуряване на високо общо равнище на защита на мрежовата и информационната сигурност в ЕС и ще приеме новия мандат на ENISA;
- ще продължи да подкрепя, развива и разширява Глобалния алианс срещу сексуалното посегателство над деца в интернет.

Държавите членки се насърчават:

- да работят в тясно сътрудничество с Европейския център за борба с киберпрестъпността;
- да работят в тясно сътрудничество с Евроюст и ENISA;
- да изпълнят оперативния план за действие относно киберпрестъпността в рамките на цикъла на политиките;
- да работят за общите цели на политиката на Глобалния алианс срещу сексуалното посегателство над деца в интернет и да предприемат конкретни действия за постигането им;

- да подкрепят ратифицирането и прилагането на Конвенцията от Будапеща на Съвета на Европа за престъпления в кибернетичното пространство.

2.4. Стратегическа цел 4: укрепване на сигурността чрез управление на границите

През декември 2011 г. Комисията представи законодателно предложение за **Европейска система за наблюдение на границите (Eurosur)**. Чрез предложението, чието приемане е предвидено за 2013 г., на държавите членки и агенциите на ЕС ще се предостави обща рамка за обмен на информация в почти реално време и за сътрудничество между агенциите на национално равнище и на равнище ЕС за целите на борбата с незаконната миграция и трансграничната престъпност. Eurosur ще допринесе също така за по-добра закрила на мигрантите и за спасяването на човешки животи.

Осемнайсет шенгенски държави по южната и източната външна граница, които първи ще се присъединят към Eurosur, създадоха национални координационни центрове за наблюдение на границите, в които участват няколко национални органа: граничната охрана, полицията, бреговата охрана и военноморските сили. Frontex свързва тези координационни центрове към мрежата на Eurosur като пилотен проект.

В рамките на Eurosur Фондът за външните граници финансира важни системи за регионално наблюдение, чрез които се упражнява по-добър контрол върху външните граници на Шенгенското пространство. Финансиране от Фонда за външните граници получи испанската интегрирана система за наблюдение SIVE (Sistema Integrado de Vigilancia Exterior), с която се наблюдават по-специално Гибралтарският проток, Канарските и Балеарските острови и южното крайбрежие на Средиземно море. Значително финансиране от фонда получи и френската система за крайбрежно наблюдение.

С цел да увеличи сигурността по границите и едновременно с това да улесни пътуването и достъпа за лица, които не са граждани на държава членка на ЕС, Комисията прие в началото на 2013 г. две законодателни предложения — за **система за влизане/излизане** и за **Програма за регистрирани пътници**, т.нар. пакет „**Интелигентни граници**“.

След дълги години на разработване и изпитвания Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) ще бъде въведена изцяло в експлоатация и ще предостави допълнителни средства за управление на границите. Успоредно с това завършването на въвеждането в експлоатация на Визовата информационна система (ВИС) в световен мащаб ще допринесе за още по-голяма сигурност.

Комисията оказва помощ на Гърция за изпълнение на Плана за действие в областта на убежището и управлението на миграцията, който съдържа и елемент, свързан с управлението на границите, като целта е да се подобри капацитетът на страната за по-добър контрол над външните граници, по-специално над външната граница с Турция.

Що се отнася до управлението на границите в областта на митниците, работата по въвеждането на общо управление на риска продължи и Комисията представи съобщение относно управлението на риска и сигурността на веригата на доставки¹⁹. Целта на съобщението е да се насърчи воденето на дискусии с институцията относно препоръките, за да се осигурят условия за общо подобряване на настоящата ситуация.

¹⁹ COM(2012) 793 final.

Освен това, в резултат на Плана на високо равнище за сигурността на въздушните товарни превози продължава съвместната работа с транспортните органи и търговците за подобряване на качеството на данните, които митническите органи вече получават.

Frontex подкрепя сигурността посредством различни дейности, чието осъществяване е улеснено благодарение на по-големия ѝ мандат. По-конкретно, в тясно сътрудничество със службите за гранично управление на държавите членки, тя доразви своята мрежа за анализ на риска и предоставяше редовно и по конкретни случаи анализи на риска във връзка с незаконната миграция по външните граници на ЕС. Във всички основни горещи точки по външните граници бяха проведени съвместни операции. Frontex продължи оперативното си сътрудничество с други агенции на ЕС, работещи в същата сфера, като Европол, Европейската служба за подкрепа в областта на убежището и Агенцията за основните права. Освен това тя оказва подкрепа на държавите членки при организирането на съвместни операции за връщане в съответствие с политиката на ЕС в областта на връщането.

След успешното сътрудничество в борбата с незаконната миграция и контрабандата на наркотици по време на координираната от Frontex съвместна операция INDALO през 2011 г. и 2012 г., Комисията насърчи Frontex, Европол, Центъра за координация на борбата с наркотиците в Средиземноморието (CeCLAD-M) и Морския аналитичен и оперативен център — наркотици (MAOC-N) да формализират сътрудничеството си в съответствие с предложения регламент за Eurosur.

Освен това, след влизането в сила на изменения регламент за Frontex в края на 2011 г., Комисията насърчи Frontex и Европол да финализират необходимите договорености, чрез които да стане възможно прехвърлянето от Frontex към Европол на лични данни във връзка с трансгранични престъпни дейности, улесняващи незаконната миграция и трафика на хора.

През 2012 г. бе отбелязан значителен напредък в прилагането на новите разпоредби относно основните права на преразгледания регламент за Frontex. Създаден бе Форум за основните права, който започна работа, и бе назначен служител по въпросите на основните права.

Усилията за подобряване на сътрудничеството между граничните служители и митниците продължиха да бъдат важна сфера на дейност и през 2012 г. Целта е да се улеснят търговията и пътуването и да се повиши сигурността в ЕС посредством *inter alia* координирани проверки, обмен на информация, обучения, съвместни анализи на риска и съвместни операции. В някои държави членки вече са налице усъвършенствани решения, които служат за най-добри практики. Финландия, например, създаде звена за разузнаване, разследване и анализи, в които участват представители на полицията, митническите органи и граничната охрана и благодарение на които борбата с тежките престъпления стана по-ефективна.

Фондът за външните граници подпомага държавите членки в усилията им за борба с използването на фалшиви и подправени документи за самоличност и за пътуване, по-специално за закупуването на специално оборудване, използвано от граничната охрана и консулските служби за проверка на автентичността на документите. Фондът участваше също така в разработването на FADO (Фалшиви и автентични документи онлайн) — уебинструмент за обмен на информация между държавите членки относно установена измама, свързана с документи.

Предстоящи дейности през 2013 г.

Комисията:

- ще подкрепи въвеждането в експлоатация на Eurosur от 1 октомври 2013 г.;
- ще осигури пълното въвеждане в експлоатация на Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) през пролетта.

Държавите членки се насърчават:

- да направят така, че всички национални органи, които отговарят за наблюдението на границите, да си сътрудничат посредством националните координационни центрове;
- да постигнат бързо напредък в преговорите по предложенията за системата за влизане/излизане и за Програмата за регистрирани пътници;
- да се договорят относно общи препоръки и най-добри практики в сътрудничеството между граничната охрана и митниците, за да се гарантира едно и също равнище на сигурност и обслужване на всички външни граници на ЕС и да се намалят разходите за проверки;
- да обсъдят и да постигнат споразумение по общи препоръки за подобряване на управлението на риска в областта на митниците и сигурността на веригата на доставки;
- да изпълнят оперативния план за действие относно незаконната имиграция в рамките на цикъла на политики.

Агенциите следва:

- да активизират сътрудничеството си за разкриването и предотвратяването на незаконната миграция и трансграничната престъпност по външните граници (Frontex, Европол, MAOC-N и CeCLAD-M);
- да предприемат необходимите стъпки, чрез които да се даде възможност за прехвърлянето на лични данни към Европол в съответствие с изменения регламент за Frontex (Frontex и Европол).

2.5. Стратегическа цел 5: подобряване на устойчивостта на Европа спрямо кризи и бедствия

Що се отнася до рисковете от природни бедствия и бедствия, причинени от човека, ЕС увеличи капацитета си за управление, за да може ресурсите да се разпределят по-ефикасно и да се увеличи капацитетът на ЕС за предотвратяване и готовност.

Предложението относно договореностите за прилагането на **клаузата за солидарност** (член 222 от ДФЕС) ще осигури рамката, която да се прилага при ситуации на извънредна заплаха или щети, които надхвърлят капацитета за ответни действия на засегнатата(ите) държава(и) членка(и). През декември 2012 г. бе прието съвместно предложение на Комисията и Върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност относно договореностите за прилагането на клаузата за солидарност²⁰.

²⁰ JOIN(2012) 39 final.

Необходимо е да се изготви и да се прилага стабилна методика за оценка на риска, която да гарантира ефективното управление на рисковете за сигурността. Понастоящем ЕС разработва обща методика, чрез която да се оценяват тези рискове за сигурността. Извършена бе значителна работа във връзка с оценката на рисковете, свързани с предумишлените злонамерени заплахи, особено в сферата на сигурността на въздухоплаването (въздушен превоз на товари, забрана за пренасяне на течности). През декември 2012 г. Съветът призова Комисията да разшири обхвата на този метод, като включи в него и **сигурността на въздухоплаването** като цяло.

Що се отнася до изграждането на устойчивост на природни бедствия и бедствия, причинени от човека, бяха осъществени редица действия за прилагане на рамката на политиката на ЕС за управление на риска от бедствия²¹. Държавите членки отбелязаха различен напредък в извършването на **национални оценки на риска** в съответствие с насоките на Комисията от 2010 г.²² Към настоящия момент Комисията е получила информация от 12 държави, които участват в Механизма на ЕС за гражданска защита (Чешката република, Дания, Естония, Германия, Унгария, Италия, Нидерландия, Норвегия, Полша, Словения, Швеция и Обединеното кралство), с различна степен на подробност на националния анализ на риска, което подчертава необходимостта от точни данни относно бедствията и от съпоставителни подходи към управлението на риска. Въз основа на това Комисията подготвя в момента първия **междусекторен преглед на рисковете от природни бедствия и бедствия, причинени от човека**, пред които ще бъде изправен Съюзът в бъдеще. Очаква се прегледът да бъде готов през 2013 г. Това би могло да бъде последвано през 2014 г. от по-широкообхватна дейност, свързана с по-задълбочено разглеждане на рисковете за сигурността.

Предложението на Комисията за нов Механизъм на Съюза за гражданска защита²³ поставя в още по-голяма степен подготвеността наравно с ответните действия и съдържа разпоредби за по-нататъшното разработване на оценка на риска в политиката за гражданска защита.

Комисията непрестанно насърчава и използването на **партньорски оценки** като ефективно средство за обмен на опит и за подобряване на управлението и изготвянето на политиката в сферата на управлението на риска от бедствия. През 2012 г. Обединеното кралство бе първата държава, изявила желание за подобна пилотна партньорска оценка, която бе извършена от експерти от три държави (Италия, Финландия и Швеция) с подкрепата на Комисията в сътрудничество с Международната стратегия на ООН за ограничаване на бедствията и ОИСР. През пролетта на 2013 г. се очаква доклад за констатациите, който ще съдържа добри практики, области, в които може да бъде извършено подобрене, и препоръки за постигането на по-нататъшен напредък. Резултатите ще бъдат използвани също така в текущата работа на Комисията по разработването на насоки за **предотвратяването на бедствията** въз основа на добри практики.

Освен това през 2013 г. Комисията ще открие Център за спешно реагиране по модела на съществуващия Център за мониторинг и информация (ГД ЕЧНО), който допълнително ще засили капацитета на ЕС за ответни действия при бедствия.

²¹ Посочени в Съобщението относно подход на Общността за превенция на природни и причинени от човека бедствия COM(2009) 82 окончателен.

²² SEC(2010) 1626 окончателен, достъпен на адрес: http://ec.europa.eu/echo/civil_protection/civil/pdfdocs/prevention/COMM_PDF_SEC_2010_1626_F_staff_working_document_en.pdf

²³ COM(2011) 934 окончателен.

Извършена бе съществена работа за оптимизирането и засилването на полезните взаимодействия между различните капацитети на ЕС за управление на кризи. Целта на изменените процедури на Механизмите на ЕС за координиране в кризисни ситуации и на създаването на интегриран капацитет за предоставяне на информация и извършване на анализи е да се въведе по-интегриран и ефективен подход.

През 2012 г. бяха предприети няколко важни действия за по-активни контакти между многосекторните центрове и центрoвете за конкретен сектор в Комисията и съответните агенции. Сред тези действия са сключването на споразумения за сътрудничество при управлението на риска и кризи и създаването на нови високотехнологични и устойчиви средства за комуникация. Създаването през 2012 г. на Центъра на Комисията за стратегически анализ и реакция към ГД НОМЕ даде възможност за установяването на нови методи и практики при оценяването и управлението на риска за сигурността, които обединяват експертните знания на съответните служби на Комисията и професионалните кръгове, например в областта на транспорта и енергетиката, и доразвиват оценките на заплахите, изготвяни от Центъра на ЕС за разузнаване, агенциите на ЕС и службите на държавите членки.

За да може ЕС да разполага с по-големи способности за управление на кризи и оценка на риска, е необходимо да има капацитет за **обмен на класифицирана информация**. От тази гледна точка създаването на правна рамка, даваща възможност на агенциите на ЕС да обменят класифицирана информация, представлява важна крачка напред.

Предстоящи дейности през 2013 г.

Комисията:

- ще подкрепи усилията за усъвършенстване на методиките за оценка на риска и за обмен и трансфер на опит между държавите — членки на ЕС, а също и с държави, които не са членки на ЕС, относно дейности, свързани с управлението на риска;
- ще изготви първия междусекторен преглед на ЕС на рисковете от природни бедствия и бедствия, причинени от човека;
- ще изготви насоки за предотвратяването на бедствия въз основа на добри практики;
- ще продължи да увеличава капацитета на ЕС за извършване на оценка на рисковете за сигурността.

Държавите членки се насърчават:

- да финализират и редовно да актуализират своите национални оценки на риска и да предприемат инициативи за по-добро осъзнаване на рисковете от бедствия и рисковете за сигурността, за насърчаване на планирането на управлението на риска и за защита на финансираните от ЕС инвестиции в инфраструктура срещу бедствия, както и доброволно да извършват партньорски оценки на националните политики за управление на риска;
- да приемат предложението относно договореностите за прилагането на клаузата за солидарност.

3. ОПТИМИЗИРАНЕ И РАЦИОНАЛИЗИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА СИГУРНОСТ

Политиката за вътрешна сигурност се основава на обща програма, в която участват всички — институциите на ЕС, държавите членки и агенциите на ЕС. През 2012 г. Европейският парламент издаде първото си становище за Стратегията за вътрешна сигурност, в което изрази широката си подкрепа за петте цели на стратегията²⁴.

Сътрудничеството между държавите членки ще бъде от изключителна полза за справянето със заплахите за вътрешната сигурност на ЕС. Обединяването на ресурсите и рационализирането на действията на равнище ЕС може да бъде по-ефективно и не толкова скъпо, отколкото ако държавите членки действат самостоятелно. Агенциите на ЕС имат специална роля в това отношение.

3.1. Оптимизиране на работата

През март 2013 г. Комисията представи предложение за реформа на Европол и Европейския полицейски колеж, в което се предвижда сливането на двете агенции в една, и съобщение за Европейска схема за обучение в областта на правоприлагането (LETS).

Целта на **реформата на Европол и Евроюст** е да се подобри оперативната ефикасност и ефективност на агенциите за справяне със заплахите за сигурността от тежката и организираната престъпност и тероризма. Вследствие на подобряването на способността на Европол да ситуира заплахите и тенденциите в сферата на престъпността ЕС и държавите членки ще могат да предприемат по-твърди ответни действия срещу престъпните мрежи и отрицателното им отражение върху обществото и икономиката чрез оказването на по-добра подкрепа на държавите членки от страна на Европол, засилването на сътрудничеството и полезното взаимодействие между провежданите от държавите членки операции и оказването на по-активна подкрепа за цикъла на политики на ЕС за борба с тежката и организираната престъпност.

Задачите на Европейския полицейски колеж и Европол взаимно се допълват, като Колежът подпомага развиването на култура на сътрудничество в сферата на правоприлагането в ЕС чрез обучения. Предложеното **сливане на Европейския полицейски колеж и Европол** ще направи обучението по-целенасочено и съответстващо в по-голяма степен на актуалните потребности от обучение, както е записано в **Европейската схема за обучение в областта на правоприлагането (LETS)**, приета от Комисията по същото време. Чрез него ще се обединят неголеми финансови и човешки ресурси, което ще даде възможност на ЕС да предлага повече на брой обучения. След като службите на Европол станат по-оперативни, а обучението бъде насочено към приоритетните нужди на ЕС, може да бъдат освободени ресурси на национално равнище, които да бъдат преразпределени в зависимост от потребностите.

Европейският център за борба с киберпрестъпността е друг пример за оптимизиране за целите на по-ефикасната борба с киберпрестъпността. Разследванията на онлайн измами, посегателство над деца и други престъпления редовно засягат стотици жертви едновременно и заподозрени лица в различни части на света. Операции от такъв мащаб не могат да имат успешен край, ако националната полиция действа самостоятелно. Нито едно друго престъпление не се простира до такава степен извън държавните граници както киберпрестъпленията и затова е необходимо правоприлагащите органи

²⁴ Доклад Borsellino, Резолюция на Европейския парламент от 22 май 2012 г. относно стратегия за вътрешна сигурност на Европейския съюз ((2010)2308 (INI)).

да възприемат координиран и съгласуван подход, надхвърлящ границите, като включват заинтересовани страни от публичния и частния сектор.

Оптимизирането на договореностите за финансиране е начин да се гарантира целенасочено използване на ресурсите. През 2012 г. Комисията направи предложения за фонда „Вътрешна сигурност“ за новите финансови перспективи за периода 2014—2020 г. Едно от предлаганите нововъведения е да се прилага споделено управление по отношение на всички средства (по-рано финансирането на програмата ISEC не беше включено), което означава, че една нарастваща част от наличните ресурси ще се управлява пряко от държавите членки.

3.2. Осигуряване на съгласуваност между вътрешното и външното измерение

Тъй като част от заплахите идват извън границите на ЕС, **засиленото сътрудничество със заинтересовани лица в сферата на външната сигурност, държави, които не са членки на ЕС, и организации** е от основно значение за провеждането на успешна политика за сигурност.

В контекста на едно по-широкообхватно усилие за постигането на по-голяма съгласуваност между вътрешното и външното измерение на сигурността бяха предприети действия посредством Комитета по политика и сигурност (КПС) и Постоянния комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност (COSI) за прилагането на пътната карта за укрепване на връзките между общата политика за сигурност и отбрана и професионалисти, работещи в сферата на свободата, сигурността и правосъдието, и за по-нататъшното развиване на полезните взаимодействия в други сфери, като киберсигурността, защитата на критични инфраструктури и борбата с тероризма. Също така бяха установени по-тесни взаимоотношения между ЕСВД и съответните агенции (например Европол и Frontex). През 2012 г. бяха организирани две съвместни заседания на КПС и COSI, на които бяха обсъдени географските измерения (Западните Балкани, Сахел и Либия) на дейностите на ЕС, а през февруари 2013 г. се проведе друго съвместно заседание на двата комитета, което бе посветено на сигурността в Мали.

Понастоящем въпроси от областта на вътрешната сигурност редовно биват включвани в дневния ред на политическите дискусии със съответните държави, които не са членки на ЕС, и организации и освен това биват обсъждани в контекста на стратегически партньорства и споразумения. Стартирането на дискусиите относно **партньорства за мобилност, миграция и сигурност** с държавите от Южното Средиземноморие представлява друго средство за укрепване на сътрудничеството с външните партньори по теми от сферата на вътрешната сигурност. По същия начин предприе единен процес, и по-специално текущата работа в контекста на механизма за мониторинг след либерализирането на визовия режим с пет държави от Западните Балкани, прилагането на пътната карта за либерализиране на визовия режим с Косово и Положителната програма по отношение на Турция са мощни инструменти, с които се помага на държавите, които не са членки на ЕС, да приведат своята правна рамка и оперативен капацитет в съответствие с достиженията на правото и стандартите на ЕС в областта на сигурността.

Конкретни действия за борба с глобалните заплахи, чрез които се повишава вътрешната сигурност в ЕС, се финансират и извън Съюза в рамките на неговия Инструмент за стабилност.

3.3. Подготовка за бъдещето: Програмата за научни изследвания в областта на сигурността като част от Седмата рамкова програма и след нея

От 2007 г. досега Комисията е предоставила 1,4 млрд. евро за Програмата за научни изследвания в областта на сигурността, която е част от Седмата рамкова програма. Финансирани са над 250 проекта със значително участие. Разгледани са повечето от темите, които се съдържат в настоящия доклад, като борбата с взривните вещества, действията във връзка с химичните, биологичните, радиологичните и радиоактивните вещества, радикализацията и сигурността на границите.

През юли 2012 г. Комисията публикува съобщението „Индустриална политика за отрасъла на сигурността — план за действие за иновативен и конкурентоспособен отрасъл на сигурността“²⁵. Планът за действие предвижда допълнителни мерки за хармонизиране на пазара на ЕС в областта на сигурността и за заличаване на пропастта между научните изследвания и пазара, по-конкретно чрез дейности за стандартизиране в сферата на защитата от химични, биологични, радиологични и радиоактивни вещества, сигурността на границите и управлението на кризи/гражданската защита.

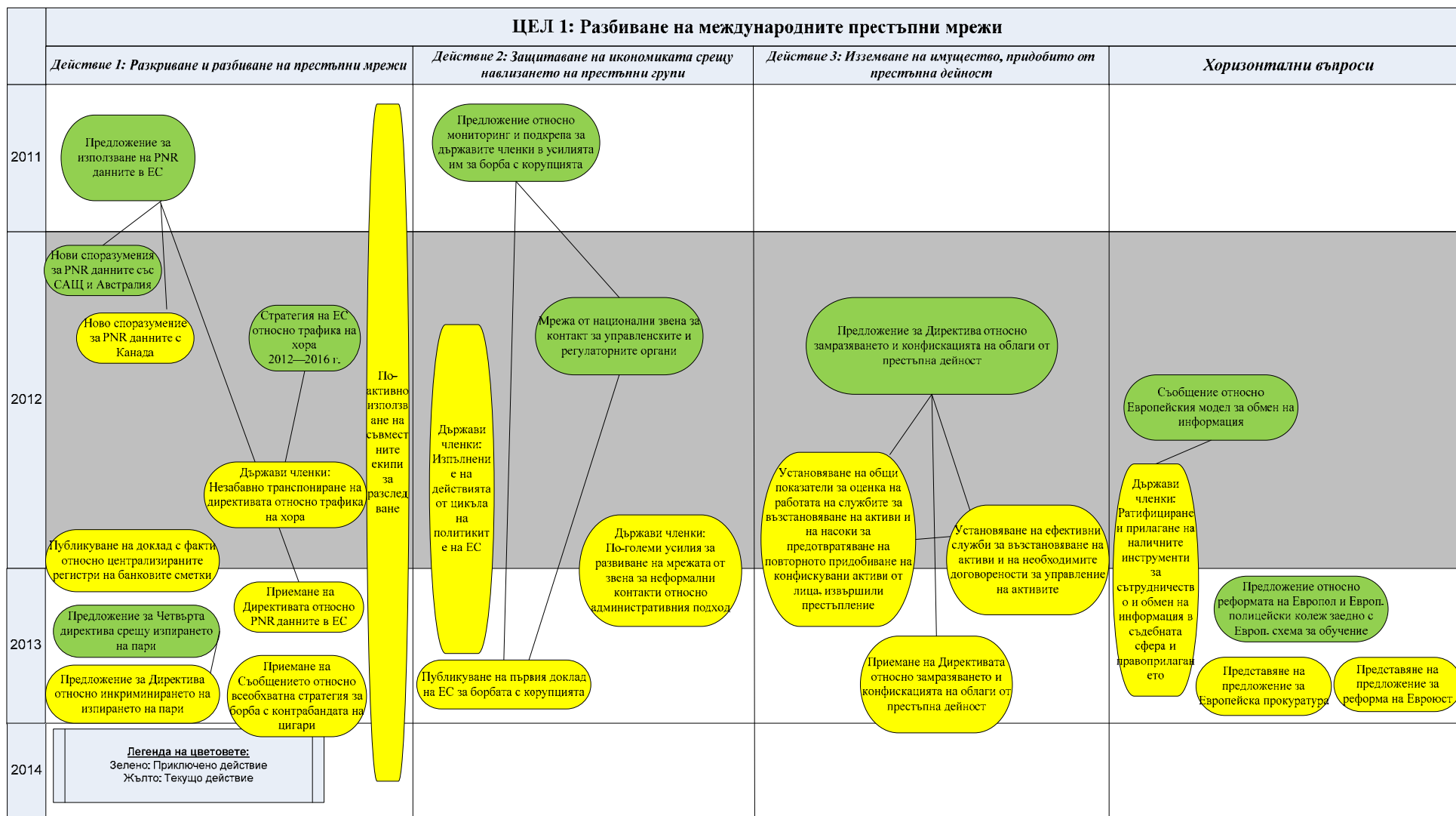
4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на Стратегията за вътрешна сигурност напредва добре. Както се вижда от настоящия доклад, направено е много по петте цели. Въпреки това все още предстои доста работа. Организираната престъпност продължава да бъде сред основните предизвикателства за вътрешната сигурност на ЕС и през 2013 г. Изпирането на пари, корупцията, трафикът и мобилните групи на организираната престъпност са само някои от очакваните заплахи. Киберпрестъпността продължава да буди сериозно безпокойство. Друго значимо предизвикателство през 2013 г. е усъвършенстването на средствата за по-добри ответни действия срещу нарастващия агресивен екстремизъм.

Следващият и последен доклад относно изпълнението на Стратегията за вътрешна сигурност ще бъде представен в средата на 2014 г. В него ще се направи оценка на това дали са постигнати целите на стратегията и ще се разгледат бъдещите предизвикателства в областта на вътрешната сигурност.

²⁵ COM(2012) 417 final.

Приложение 1: Графично представяне на всички планирани действия за периода 2011-2014 г.

ЦЕЛ 2: Предотвратяване на тероризма и мерки срещу радикализацията и набирането на терористи			
	<i>Цел 1: Оправомощаване на общностите за предотвратяване на радикализацията и набирането на терористи</i>	<i>Цел 2: Спиране на достъпа на терористите до финансиране и материали и проследяване на сделките им</i>	<i>Цел 3: Защищаване на критични инфраструктури, включително транспорта</i>
2011		<p>Съобщение относно извличането и анализирането на данни за финансови съобщения в ЕС</p>	
2012	<p>Мрежа на ЕС за осведоменост относно радикализацията и конференции в ЕС.</p> <p>Подпомагане на гражданското общество да избличава, тълкува и противодейства на пропагандата на агресивния екстремизъм</p>	<p>Международен доклад за изпълнението на Плана за действие на ЕС за ХБРРВ и преразглеждане на Плана за действие на ЕС за взривните вещества</p> <p>Оценка на въздействието относно създаването на система на ЕС за проследяване на финансирането на тероризма</p> <p>Разглеждане на възможността за създаване на рамка за административни мерки като замразяването на средства на лица, заподозрени в терористична дейност в ЕС</p>	<p>Изпълнение на планове за действие за предотвратяване на достъпа до взривни, химични, биологични, радиологични и ядрени вещества</p> <p>Съобщение относно политиката за сигурността на транспорта</p> <p>Варианти за допълнително засилване на сигурността на транспорта, като се наблегне по-специално на сухоземния транспорт</p> <p>Държави членки: Изпълнение на Плана за действие относно сигурността на въздушния превоз на товари</p>
2013	<p>Симпозиум на високо равнище относно борбата с агресивния екстремизъм</p> <p>Преразглеждане и актуализиране на подхода на ЕС за предотвратяване на радикализацията и набирането на терористи</p>		<p>Преразглеждане на Директивата относно означаването на защитата на европейски критични инфраструктури</p>
2014	<p>Легенда на цветовете: Зелено: Приключено действие Жълто: Текущо действие</p>		

ЦЕЛ 4: Укрепване на сигурността чрез управление на границите

	<i>Действие 1: Използване на пълния потенциал на Eurosur</i>	<i>Действие 2: По-активно участие на Frontex на външните граници</i>	<i>Действие 3: Общо управление на риска при движението на стоки през външните граници</i>	<i>Действие 4: Подобряване на сътрудничеството между агенциите на национално равнище</i>	<i>Хоризонтални въпроси</i>
2011	<p>Предложение за създаване на Eurosur</p> <p>Пилотен оперативен проект на южната или югозападната граница на ЕС</p>	<p>Изменение на Регламента за Frontex от ЕП и Съвета</p>			
2012	<p>Държавите членки и Frontex: Продължаване на усилията им за създаването на Eurosur</p>		<p>Разработване на инициативи за подобряване на способността за анализ на риска и целенасоченост</p>	<p>Изготвяне на предложения за подобряване на координацията при граничните проверки, извършвани от различните органи</p>	<p>Изготвяне на национални анализи за обща оценка на риска с участието на полицията, граничната охрана и митниците за идентифицирането на горещи точки по външните граници</p> <p>Държави членки: Изпълнение на действията от цикъла на политики на ЕС</p> <p>Активно участие в дискусии относно миграцията, мобилността и сигурността с новите правителства на държавите от Северна Африка и Близкия изток</p>
2013	<p>Eurosur е изцяло създадена</p>				<p>Предложения за система за влизане/излизане и за Програма за регистрирани пътници въз основа на двете съобщения и консултации с всички заинтересовани лица</p> <p>ШИС II функционира с пълен капацитет</p>
2014	<p>Легенда на цветовете: Зелено: Приключено действие Жълто: Текущо действие</p>			<p>Изготвяне на минимални стандарти и най-добри практики за сътрудничество между агенциите</p>	

ЦЕЛ 5: Подобряване на устойчивостта на Европа на кризи и бедствия				
	Действие 1: Пълноценно използване на клаузата за солидарност	Действие 2: Всеобхватен подход към оценката на заплахите и рисковете	Действие 3: Съвръзване на различните центрове за повишаване на информираността	Действие 4: Създаване на европейски капацитет за реагиране при бедствия
2011		<p>Оценка на риска и изготвяне на насоки за управление на бедствията</p> <p>Предложение относно заплахите за здравето</p> <p>Държави членки: Национални подходи към управлението на риска</p>		<p>Предложения за изграждане на Европейски капацитет за ответни действия при спешни случаи</p>
2012	<p>Представяне на предложение относно прилагането на клаузата за солидарност съвместно с Върховния представител по въпросите на външните работи и политиката на сигурност</p>	<p>Междусекторен преглед на възможните природни бедствия, причинени от човека, в бъдеще</p>	<p>Засилване на връзките между ранното предупреждение, специфично за всеки сектор, и сътрудничеството при криза</p>	
2013		<p>Редовни прегледи на настоящите заплахи въз основа на националните оценки на риска</p>		<p>Изготвяне на правила за създаването на Европейски капацитет за ответни действия при спешни случаи</p>
2014	<p>Легенда на цветовете: Зелено: Приключено действие Жълто: Текущо действие</p>	<p>Установяване на последователна политика на управление на риска</p>		<p>Пускане в действие на Европейския капацитет за ответни действия при спешни случаи</p>